

Jokamiehellä on myös velvollisuuksia

KUNNIOITA LUONTOA - RETKEILE VASTUULLISESTI

Korona-aika on lisännyt luontoliikunnan ja retkeilyn suosiota nopeasti. Rajoitusten myötä oma-toimiliikunnan määrä on kasvanut. Birgitan polulle ja muille virkistys- ja retkeilyreiteille suuntaavat nyt sellaisetkin, joilla ei ole pitkää kokemusta tai vankkaa taitotietoa luonnossa liikkumisesta, sen ohjeista ja säännöistä.

Birgitan polulla tulenteko ja paikoitus ongelmallisimpia

– Yleensä luontoliikkujat ovat vastuullista väkeä, mutta jonkin verran ongelmia on aiheutunut pysäköintialueiden ruuhkautumisesta, roskaamisesta ja tulenteosta muualle kuin virallisille tulentekopaikoille. Metsäpalo- ja ruohikkopalovaroitusten aikana ei avotulta saa tehdä edes nuotiopaikoille, muistuttaa liikuntapaikoista Lempäälän kunnassa vastaava palvelupäällikkö **Sari Juuti**.

– Olemme lisänneet pysäköintialueiden ohjeita ja merkintöjä ja kesäkuussa meille tulee uusia opastetauluja neljään kohteeseen Birgitan polulla. Huolto pelaa ja puitakin on jälleen puuvarastoissa. Kesäkuun alussa avataan jälleen myös käymälät, lupaa Juuti.

Roskaamista voi ehkäistä parhaiten huolehtimalla omista jätteistään. Jos jaksaa kantaa eväät mukana retkelle, varmasti on helppoa viedä myös jätteet pois. Roskien kanssa kannattaa olla tarkkana. Pillimehujen pillien muovipäälliset, tupakantumpit, karkkipaperit ja paperinenälinat vaikuttavat pieniltä roskilta, mutta siksi juuri niiden kanssa pitää olla tarkkana. Roskaamisen haitta ei ole pelkästään esteettinen. Muovi, lasi ja metalli säilyvät maastossa

jopa vuosisatoja ja voivat vahingoittaa eläimiä.

Etiketti haltuun

– Palvelemme Birgitan polun asiakkaita, matkailijoita ja lähialueilla ulkoilevia reittihuollon lisäksi kartta- ja informaatiopalveluin. Vastavuoroisesti toivomme, että vierailijat noudattavat vastuullisen retkeilyn etikettiä. Metsähallitus on koonnut ”Retkietiketti”-oppaan Luontoon.fi-sivulle, kertoo Lempäälän kunnan osalta matkailumarkkinoinnista vastaava **Elina Kivi** Lempäälän Kehitys Oy:stä.

– Nyt luontoon lähtevät muutkin kuin kokeneet erätaitajat. Tietoa on saatavissa paljon ja se kannattaa hyödyntää. Luonto ja retkeily palkitsevat viisaan retkeilijän. Saatavilla on myös opaspalveluja. Näistä tietoja löytyy esimerkiksi Lempäälän matkailusivuilta: www.visitlempaala.fi.

Jokamiehen oikeudet ja velvollisuudet

Suomessa on laajat jokamiehenoikeudet, mutta jokamiehelle ja -naiselle kuuluu myös velvollisuuksia. Jokaisella on Suomessa mahdollisuus käyttää luontoa siitä riippumatta, kuka omistaa alueen tai on sen haltija. Tätä oikeutta ei kuitenkaan saa käyttää haittaa tai häiriötä tuottavalla tavalla. Erityisesti on huolehdittava, ettei kenenkään kotirauhaa rikota. Tarkkaa rajaa ei ole sille, kuinka kauas pihapiiristä kotirauha yltää, joten tulee käyttää omaa harkintaa ja varoa häiriön aiheuttamista.

Jokamiehen oikeudet ja velvollisuudet koskevat myös ulkomalaisia. Ne perustuvat maan tapaan, joka on ollut voimassa ikimuistoi-

sista ajoista lähtien. Esimerkiksi marjastus, sienestys, patikointi, melonta ja kalastus ovat suomalaisille itsestään selviä oikeuksia ja mahdollisuuksia. Myös liikkuminen jalan, hiihtäen tai pyöräillen muualla kuin toisten pihamaalla tai viljelyksessä olevilla pelloilla ja istutuksilla on sallittua.

Samoin tilapäinen oleskelu, telttailu tai evästauko riittävän etäällä asumuksista on sallittu alueilla, missä liikkuminen on muutenkin sallittua. Useita vuorokausia kestävästä oleskelusta ja leiriytymisestä sen sijaan on neuvoteltava maanomistajan kanssa. Oikeus poimia luonnonmarjoja, sieniä ja kukkia, onkiminen ja pilkkiminen sekä kulku vesistöissä ja jäällä ovat myös sallittuja.

Velvollisuuksia ja kieltoja

Häiriötä tai haittaa ei saa aiheuttaa toisille tai ympäristölle eikä lintujen pesintää ja riistaeläimiä saa häiritä. Myös kotirauhan häiritseminen ja roskaaminen ovat kiellettyjä, samoin kalastaminen ja metsästäminen ilman asianomaisia lupia.

Jokamiehenoikeuden perusteella ei saa kaataa tai vahingoittaa puita eikä ottaa sammalta, jäkälää, maa-ainesta tai puuta. Moottorijoneuvolla ei saa ajaa maastossa ilman maanomistajan lupaa. Avotulen tekoon tarvitaan myös lupa, ellei ole kysymyksessä aivan pakottava tarve. Sen sijaan retkikeitintä saa käyttää.

Avotulta ei saa tehdä ruohikko- ja metsäpalovaroitusten aikana. Tulen tekijä on vastuussa tulesta ja mahdollisesta aiheuttamastaan vahingosta. Suomen jokamiehenoikeuksiin verrattavia oikeuksia on ainakin

Ruotsissa, Norjassa ja Islannissa sekä Skotlannissa. Monissa Euroopan maissa luonnossa liikkuminen vaatii pääsääntöisesti maanomistajan luvan.

Lue lisää netistä: www.luontoon.fi ja www.jokamiehenoikeudet.fi

Birgitan polun kartat ja neuvonta: www.visitlempaala.fi, matkailu@lempaala.fi ja p. 050 383 9068
Birgitan polun huoltoon liittyvät kysymykset: p. 050 383 9084, arkipäivisin klo 7-15.

RETKIETIKETTI

Luonnon kunnioittaminen, liikkuminen, leiriytyminen, tulenteko ja roskaton retkeily - kun näitä koskevat säännöt ovat hallussa, olet valmis retkelle. Ota tiivistetty Retkietiketti haltuun ja tutustu aina myös retkikohteesi tarkempiin sääntöihin kohteen sivulla.

1. Kunnioita luontoa - älä muuta sitä. Pidä lemmikit kytkettynä.
2. Suosi merkittyjä reittejä ja noudata eri liikkumistapoja koskevia sääntöjä. Tarkista retkikohteesi liikkumisrajoitusalueet ja -ajat.
3. Leiriydy vain sallituille paikoille. Älä tiskaa tai peseydy suoraan vesistöissä. Noudata autiotupien sääntöjä.
4. Tee tulet vain sallituille paikoille, suosi retkikeitintä. Älä tee tulta metsä- tai ruohikkopalovaroitusten aikana.
5. Älä roskaa.

Tutustu tarkemmin: www.luontoon.fi/retkietiketti

LÄMPÄÄLÄ
KUNTA
JOKA
SANOO
KYLÄ!